

PATVIRTINTA
Panevėžio Alfonso Lipniūno progimnazijos
direktorius 2023 m. rugpjūčio 23 d.
įsakymu Nr. VĮ-248

PANEVĖŽIO ALFONSO LIPNIŪNO PROGIMNAZIJOS SOCIALINĖS-PILIE TINĖS VEIKLOS ORGANIZAVIMO TVARKOS APRAŠAS

I SKYRIUS BENDROSIO S NUOSTATOS

1. Panevėžio Alfonso Lipniūno progimnazijos (toliau – progimnazija) Socialinės-pilietinės veiklos organizavimo tvarkos aprašas (toliau – Aprašas) reglamentuoja socialinės-pilietinės veiklos tikslą, uždavinius, veiklos kryptis, atlikimo būdus, trukmę ir apskaitą.

2. Socialinė-pilietinė veikla yra privaloma pagrindinio ugdymo programos proceso dalis, ji įtraukiama į progimnazijos ugdymo planą; organizuojama vadovaujantis Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro patvirtintais bendraisiais ugdymo planais.

3. Organizuojant socialinę-pilietinę veiklą atsižvelgiama į mokinių amžiaus tarpsnių ypatumus, siejama su progimnazijos tikslais, pilietiškumo ugdymu, progimnazijos bendruomenės tradicijomis, savanorystės, projektinėmis veiklomis, kultūrinėmis ir socializacijos programomis.

II SKYRIUS SOCIALINĖS-PILIE TINĖS VEIKLOS ORGANIZAVIMO TIKSLAS IR UŽDAVINIAI

4. Socialinės-pilietinės veiklos tikslas – skatinti mokinius aktyviu dalyvavimu prisidėti sprendžiant aktualias socialines problemas bendruomeniniame ir visuomeniniame gyvenime ir, reflektuojant savo patirtį, ugdytis pilietiškumo, socialinę, emocinę ir sveikos gyvensenos bei kitas kompetencijas.

5. Socialinės-pilietinės veiklos uždaviniai:

5.1. skatinti mokinių visapusišką asmenybės brandą ir dalyvavimu grįstą mokymąsi;

5.2. padėti įsisąmoninti kiekvieno asmens atsakomybę kuriant savo asmeninę, vietos bendruomenės ir platesnės visuomenės gerovę bei paskatinti mokinius ieškoti pozityvių saviraiškos būdų;

5.3. skatinti mokinius apgalvoti savo patirtis, ugdytis savistabos įgūdžius, gebėjimą kritiškai įsivertinti savo priimtų sprendimų pagrįstumą ir pridėtinę vertę sau patiems ir bendruomenei;

5.4. stiprinti demokratinę progimnazijos kultūrą.

III SKYRIUS SOCIALINĖS-PILIE TINĖS VEIKLOS ORGANIZAVIMAS, VYKDYMAS IR APSKAITA

6. Socialinė-pilietinė veikla mokantis pagal pagrindinio ugdymo programą yra privaloma. Minimalų socialinės-pilietinės veiklos valandų per metus skaičių reglamentuoja Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro patvirtinti bendrieji ugdymo planai.

7. Socialinė-pilietinė veikla yra mokymosi turinio dalis, atliekama laisvu nuo pamokų metu progimnazijoje ar už jos ribų, neįskaičiuojama į mokinio mokymosi krūvį ir pasirenkama vadovaujantis šiais principais:

7.1. prasmingumo. Socialinė-pilietinė veikla prisideda prie mokinio saviraiškos, asmeninių tikslų įgyvendinimo, pasirinktos veiklos, padeda atrasti jam asmeniškai prasmingą veiklą bei skatina jį orientuotis ne tik į rezultatą, bet ir į patį veiklos procesą, mokyti iš savo klaidų ir pasiekimų bei reflektuoti apie įvairių patirčių naudą. Mokiniai įsitraukia į įvairių nevyriausybinių organizacijų veiklą bei prisideda prie jiems rūpimų problemų sprendimo, pvz., visuomenės sąmoningumo didinimo klimato kaitos klausimais, gyvūnų apsaugos, pažeidžiamų asmenų grupių teisių užtikrinimo klausimais ir pan.;

7.2. asmeninio tobulėjimo. Socialinė-pilietinė veikla pasirenkama atliepian mokinio interesus ir pomėgius. Socialinė-pilietinė veikla nėra savitikslių, ji padeda mokiniams tobulėti, plėsti savo pažinimo ribas, išbandyti save atliekant naujus vaidmenis, patirti naujus kontekstus. Mokiniai savo stiprybes ir talentus pritaiko naujame kontekste – sudaromos sąlygos mokiniams įsivertinti savo stiprybes ir numatyti galimas tolesnio mokymosi trajektorijas. Skatinamas mokinių dalyvavimas ir jų pagalba organizuojant įvairias parodas, koncertus, sporto turnyrus, kitus renginius įvairiose socialinės globos institucijose, ligoninėse, telkiant bendruomenės konkrečiam tikslui siekti arba pagalbos teikimas jaunesnio amžiaus mokiniams mokantis, taip pat neformaliojo vaikų švietimo ir užimtumo veiklų organizavimas dienos centrus lankantiems vaikams, mokymosi sunkumų turintiems vaikams, migrantams, savanorystė ikimokyklinio ugdymo įstaigose, mokymas, konsultavimas, paskaitos vedimas, pranešimų skaitymas arba kitos panašios veiklos;

7.3. socialinio teisingumo. Mokinys suvokia, kad jis yra didesnės bendruomenės ir visuomenės narys ir kad nuo kiekvieno asmeninio indėlio priklauso visuomenės gerovė. Mokiniai skatinami savanoriauti teikiant pagalbą savarankiškai arba per įvairias nevyriausybines organizacijas, teikiančias pagalbą stokojantiems, neįgaliems, vienišiams ir pagyvenusiems asmenims, migrantams ir kitiems mokinių artimoje aplinkoje gyvenantiems ir sunkumų patiriantiems žmonėms ir kt.;

7.4. dalyvavimo. Socialinė-pilietinė veikla padeda mokiniui suprasti, kad demokratinės visuomenės grįstos jų piliečių įsitraukimu ir dalyvavimu sprendžiant visuomenei aktualius klausimus ir kad kolektyvinėmis pastangomis galima pasiekti daugiau, nei veikiant individualiai. Mokiniai skatinami atlikti veiklas ne tik individualiai, bet ir dalyvaujant bendrose veiklose, kurių metu jie mokytųsi pažinti vieni kitus, išklausti skirtingas nuomones, ieškoti sutarimo, argumentuoti nuomones, atlikti įvairius socialinius vaidmenis, dalintis, bendradarbiauti ir padėti vieni kitiems. Skatinamos mokinių grupių arba klasių iniciatyvos, siekiant spręsti vietos bendruomenei aktualius klausimus, pvz., organizuoti pilietines iniciatyvas ir / ar jose dalyvauti, taip pat dalyvauti kraštotyrinėje, ekologinėje veikloje, domėtis aplinkosaugine veikla, dalyvauti ekspedicijoje, žygyje, nagrinėti istorinius šaltinius ir kt.

8. Už socialinės-pilietinės veiklos koordinavimą atsakingas klasės vadovas. Klasės vadovo pareigos:

8.1. paaiškina socialinės-pilietinės veiklos prasmę, reikalavimus, progimnazijos prioritetus ir pateikia gerųjų socialinės-pilietinės veiklos atlikimo pavyzdžių;

8.2. padeda mokiniams pasirinkti socialines-pilietines veiklas ir suprasti, kaip jų patirtis jas atliekant prisidės prie mokinių asmeninio augimo; pateikia rekomendacinio pobūdžio socialinių-pilietinių veiklų sąrašą; padeda mokiniams pasirengti savo socialinės-pilietinės veiklos planus;

8.3. organizuoja konsultacijas, pagal galimybes stebi, kaip mokiniams sekasi atlikti nusimatytas užduotis; pastebėjus, kad mokiniams kyla sunkumų, kviečia mokinius pokalbiui ir teikia reikiamą pagalbą, atsižvelgiant į mokinių amžių ir kontekstą; jei socialinė-pilietinė veikla atliekama už mokyklos ribų, palaiko ryšį su organizacijų atstovais, domisi, kaip sekasi mokiniams;

8.4. teikia grįžtamąjį ryšį mokiniui ir jo tėvams (globėjams, rūpintojams) apie socialinės-pilietinės veiklos rezultatus;

8.5. su mokiniais aptaria jų vykdomą socialinę-pilietinę veiklą, konsultuoja mokinius individualiai – ne mažiau kaip 2 kartus per mokslo metus organizuoja individualius ugdomuosius pokalbius apie jų patirtis atliekant socialines-pilietines veiklas;

8.6. nuolat elektroniniame dienyne modulyje *Socialinė-pilietinė veikla* stebi informaciją, ugdymo laikotarpio pabaigoje patikrina, kad būtų įvykdytas minimalus socialinės-pilietinės veiklos reikalavimas, apibendrina mokinio patirtį ugdomųjų pokalbių metu, vertina mokinio įvykdytas užduotis bei refleksiją.

9. Socialinė-pilietinė veikla vykdoma cikliška: mokinys apmąsto savo mokymosi patirtį ir priima sprendimą, į kokias socialines-pilietines veiklas norėtų įsitraukti, kaip dalyvavimas šiose veiklose padėtų jam augti ir tobulėti (rekomenduojamos socialinės-pilietinės veiklos kryptys, 1 priedas). Mokinys, padedamas klasės vadovo, planuoja savo veiklas, pasirengia laisvos formos planą pasirinktoms socialinėms-pilietinėms veikloms įgyvendinti, atlieka nusimatytas užduotis, reguliariai apgalvoja savo atliekamos veiklos prasmingumą ir pridėtinę vertę sau ir mokyklos bendruomenei, visuomenei; jei reikalinga, mokinys keičia pirminį socialinės-pilietinės veiklos planą ir koreguoja nusimatytas užduotis. Pabaigęs nusimatytas socialinės-pilietinės veiklos užduotis, mokinys savo socialinės-pilietinės veiklos plane įsivertina savo patirtį.

10. Mokinių pareigos atliekant socialinę-pilietinę veiklą:

10.1. pateikia siūlymus dėl galimos socialinės-pilietinės veiklos pobūdžio ir turinio;

10.2. aptaria savo pasiūlytas veiklas ir užduotis su klasės vadovu bei atsižvelgia į teikiamus siūlymus;

10.3. atsakingai vykdo suplanuotas užduotis;

10.4. apmąsto savo patirtį ir prireikus koreguoja socialinės-pilietinės veiklos pobūdį, užduotis ir kt.;

10.5. dalyvauja ugdomuosiuose pokalbiuose su klasės vadovu, pateikia savo refleksiją;

10.6. kilus nenumatytoms aplinkybėms, koreguoja, perplanuoja savo socialinę-pilietinę veiklą;

10.7. atlikęs socialinę-pilietinę veiklą už progimnazijos ribų, klasės vadovui pateikia laisvos formos dokumentą, pasirašytą už veiklą atsakingo asmens, su informacija apie atliktą veiklą, valandų skaičiumi.

11. Duomenis apie mokinio atliktą socialinę-pilietinę veiklą (veiklos rūšis, atliktas darbas, data, valandų skaičius, socialinės veiklos partneris) elektroniniame dienyne modulyje *Socialinė-pilietinė veikla* pateikia veiklą koordinavę progimnazijos darbuotojai: klasės vadovas, pagalbos mokiniui specialistai, neformaliojo švietimo bei mokomųjų dalykų mokytojai, bibliotekininkas.

12. Socialinė-pilietinė veikla prilyginama mokomajam dalykui ir pasibaigus ugdymo procesui vertinama *įskaita*: klasės vadovas elektroniniame dienyne *Klasės pažangumo* modulyje skyrelyje „Metinis įvertinimas“ įvertina mokinio atliktą socialinę-pilietinę veiklą. Šis įvertinimas įrašomas į mokslo metų baigimo pažymėjimą. Mokiniais, negavusiems įskaityto socialinės-pilietinės veiklos įvertinimo, skiriama papildomo laiko išsikelti naujus ar patikslinti išsikeltus tikslus ir juos pasiekti.

13. Baigiantis ugdymo procesui klasės vadovas gali siūlyti progimnazijos direktoriui apdovanoti padėkomis mokinius, kurie daugiausia laiko skyrė praktinėms socialinėms ir pilietinėms kompetencijoms įgyti.

IV SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

14. 5–8 klasės vadovai mokslo metų pradžioje mokinius su Aprašu supažindina pasirašytinai.

15. Mokinių tėvai (globėjai, rūpintojai) su Aprašu supažindinami einamųjų metų rugsėjo mėn. klasės tėvų bendruomenės susitikimo metu.

16. Aprašas, esant būtinybei, bendru sutarimu gali būti peržiūrimas, koreguojamas progimnazijos direktoriaus įsakymu.

17. Aprašas skelbiamas progimnazijos interneto svetainėje www.alipniunomokykla.lt.

PROGIMNAZIJOS SIŪLOMOS SOCIALINĖS-PILIETINĖS VEIKLOS KRYPTYS

VEIKLOS KRYPTIS	VEIKLOS POBŪDIS, KONKRETŪS DARBAI
Pilietinė	Veikla progimnazijos, klasės mokinių savivaldoje. Renginių organizavimas. Aktyvus dalyvavimas kitų organizacijų veikloje (pvz., ateitininkų, LMS). Dalyvavimas pilietinio ugdymo, prevenciniuose, socialiniuose, profesinio veiklinimo projektuose. Pagalba progimnazijoje organizuojant apklausas, tyrimus ir apibendrinant jų rezultatus.
Kraštotyrinė	Progimnazijos kraštotyros muziejaus, kunigo Alfonso Lipniūno kambario-muziejaus medžiagos rinkimas, sisteminimas, tvarkymas. Etnokultūrinių renginių organizavimas.
Ekologinė	Dalyvavimas gamtosauginiuose, ekologiniuose projektuose, akcijose. Progimnazijos aplinkos puoselėjimas, kabinetų, erdvių tvarkymas.
Projektinė	Dalyvavimas pilietinio ugdymo, prevenciniuose, socialiniuose, profesinio orientavimo ir kituose projektuose. Mokinių inicijuoti ir įgyvendinti projektai.
Pedagoginė	Pagalba organizuojant sportinę, pažintinę, meninę, kultūrinę veiklas. Pagalba mokymosi sunkumų turintiems mokiniams (klasės, progimnazijos žemesniųjų klasių mokiniams). Pagalba klasių vadovams, mokytojams, organizuojant renginius, išvykas, rengiant varžybas ir kt.
Karitatyvinė	Pagalba seneliams, ligoniams, negalią turintiems žmonėms. Labdaros renginių, akcijų organizavimas, dalyvavimas juose ir kt.
Pagalba progimnazijai	Pagalba progimnazijos bibliotekoje, skaitykloje. Pagalba mokytojams tvarkant kabinetus, metodinę medžiagą, kuriant mokymo priemones. Savanoriška pagalba progimnazijos darbuotojams rūbinėje, valgykloje.
Kita veikla	Progimnazijos atstovavimas ir garsinimas miesto, šalies olimpiadose, konkursuose, koncertinėse programose, kultūriniuose, sporto ir kituose renginiuose. Straipsnių rašymas apie progimnazijos veiklą ir renginius, jų fotografavimas ir viešinimas progimnazijos interneto svetainėje, progimnazijos Facebook svetainėje.